OTÁZKY A ODPOVEDE K PRECHODU NA NOVÝ SYSTÉM ZABEZPEČENIA NEFORMÁLNEJ ALEBO FORMÁLNEJ STAROSTLIVOSTI S VYUŽITÍM NOVÉHO PRÍSPEVKU NA POMOC PRI ODKÁZANOSTI NA POMOC INEJ OSOBY

aktualizácia k 26.11.2026

1. ***Som matka dieťaťa, ktoré je dlhodobo choré. Momentálne poberám predĺžený rodičovský príspevok a aj ďalšie peňažné príspevky. Môžem aj ja požiadať o opatrovateľský príspevok?***

Od 1. januára 2027 už nebude možné žiadať o opatrovateľský príspevok v podobe, v akej ho poznáme dnes. Nahrádza ho nový príspevok na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, ktorý sa priznáva priamo odkázanej osobe. To znamená, že o príspevok na pomoc pri odkázanosti nežiada osoba, ktorá bude opatrovať - poskytovať neformálnu starostlivosť, ale priamo odkázaná osoba, resp. jej zákonný zástupca (rodič). Formulár žiadosti bude dostupný po účinnosti zákona (31.12.2026).

Vo Vašom prípade, resp. v prípade Vašej dcéry môžete teda o tento príspevok požiadať ako jeho zástupca, pričom je potrebné zároveň (spolu so žiadosťou) oznámiť úradu práce, sociálnych vecí a rodiny aj poskytovanie neformálnej starostlivosti (Vás ako neformálneho opatrovateľa).

Na základe podanej žiadosti bude úrad skúmať plnenie podmienok nároku na tento príspevok Vašou dcérou. Základnou podmienkou nároku je odkázanosť na pomoc inej osoby určená integrovaným posudkom. Ak v čase podania žiadosti o príspevok integrovaný posudok nie je vydaný, úrad sám podá podnet o jeho vydanie (nie je potrebné o jeho vydanie žiadať osobitne) Preto bude rozhodujúce, či a aký stupeň odkázanosti bude Vašej dcérke na základe integrovanej posudkovej činnosti priznaný. Ak jej bude určený najmenej IV. stupeň odkázanosti, príspevok bude možné využívať aj na neformálnu starostlivosť poskytovanú napríklad rodičom.

Samotná diagnóza leukémie automaticky nezakladá nárok na príspevok. Rozhodujúci je rozsah pomoci, ktorú dieťa pri každodenných činnostiach vzhľadom na svoj zdravotný stav potrebuje, a výsledok posudkovej činnosti príslušných orgánov.

Zároveň upozorňujeme, že ďalšou podmienkou pre vznik nároku na príspevok na pomoc pri odkázanosti je, že na starostlivosť o dieťa nie je poskytovaný rodičovský príspevok alebo predĺžený rodičovský príspevok poskytovaný z dôvodu dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu dieťaťa. V prípade záujmu o príspevok na pomoc pri odkázanosti bude preto potrebné posúdiť, ktorá forma podpory je pre Vašu rodinu vhodnejšia. V prípade, že budete mať záujem o príspevok na pomoc pri odkázanosti a Vaša dcéra už bude posúdená ako odkázaná na pomoc inej osoby v stupni IV alebo V, je potrebné požiadať o odňatie rodičovského príspevku. Inak nebude možné priznať príspevok na pomoc pri odkázanosti.

Odporúčame preto obrátiť sa na príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý vie posúdiť konkrétnu situáciu Vašej dcérky a informovať Vás o prípadnom ďalšom postupe pri podaní žiadosti.

2. ***Mňa by zaujímalo ako sa bude riešiť príspevok na opatrovanie v prípade, že opatrovaná osoba má potvrdenú demenciu a s peniazmi a s účtom už nemá pojem ako sa s robí. Nepozná ani mňa, čo ju opatrujem a že som jej dcéra.***

Príspevok na pomoc pri odkázanosti bude vyplácaný odkázanej osobe. Zákon však myslí aj na situácie, ak sa výplatou príspevku nedosiahne účel, na ktorý má byť príspevok použitý, alebo kedy možno odôvodnene predpokladať, že účel, na ktorý má byť príspevok použitý sa nedosiahne. Teda vyplatenie odmeny pre Vás ako jej neformálneho opatrovateľa.

V takom prípade môže byť rozhodnutím úradu práce, sociálnych vecí a rodiny určený osobitný príjemca, ktorému sa bude príspevok vyplácať namiesto odkázanej osoby. Osobitný príjemca je povinný používať príspevok v prospech odkázanej osoby a na zabezpečenie potrebnej pomoci a starostlivosti. Ako osobitný príjemca môže byť určená fyzická osoba/právnická osoba, ktorej záujmy nie sú v rozpore so záujmami odkázanej osoby, alebo obec.

Ak sa o svoju mamu staráte Vy a ona sama nedokáže použitie príspevku zabezpečiť práve inštitút osobitného príjemcu je jedným z nástrojov, ktorým zákon rieši takéto situácie.

Odporúčame preto obrátiť sa na príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý je oprávnený po splnení zákonných podmienok určiť osobitného príjemcu.

3. ***Od 1. januára 2027 bude príspevok na pomoc pri odkázanosti vyplácaný výlučne odkázanej osobe. Podľa zverejnených informácií bude príjemcom príspevku odkázaná osoba, nie opatrovateľ. Domnievam sa, že v mnohých prípadoch rodinných opatrovateľov táto zmena neprinesie žiadny praktický prínos.***

Nová právna úprava obsahuje viacero nástrojov, ktoré majú odkázanej osobe aj jej rodinným príslušníkom uľahčiť vybavovanie záležitostí súvisiacich s príspevkom na pomoc pri odkázanosti.

Odkázaná osoba môže napríklad splnomocniť manžela, manželku alebo inú dôveryhodnú osobu na vybavovanie záležitostí súvisiacich s PPO. Splnomocnená osoba môže v jej mene komunikovať s úradom, predkladať doklady, oznamovať zmeny alebo ju zastupovať v konaní v rozsahu udeleného splnomocnenia.

Nový systém zároveň počíta s aktívnou úlohou neformálnych opatrovateľov. Neformálny opatrovateľ bude mať po zaevidovaní prístup k špecializovanému portálu PPO, prostredníctvom ktorého bude môcť vykonávať vybrané úkony súvisiace s poskytovanou starostlivosťou a oznamovať zmeny ustanovené zákonom.

V prípadoch, keď odkázaná osoba nie je schopná zabezpečiť účelové využitie príspevku alebo potrebuje rozsiahlejšiu pomoc pri jeho správe, zákon upravuje aj možnosť určenia osobitného príjemcu. Jeho úlohou je zabezpečiť, aby bol príspevok použitý v prospech odkázanej osoby a na zabezpečenie potrebnej starostlivosti.

Zároveň je potrebné zdôrazniť, že príspevok na pomoc pri odkázanosti je určený na úhradu výdavkov na neformálnu alebo formálnu starostlivosť. Ak sa odkázanej osobe poskytuje neformálna starostlivosť, časť príspevku určená na tento účel sa vypláca odkázanej osobe, ktorá ju môže použiť na odmenu pre neformálneho opatrovateľa. Príspevok sa bude vyplácať spôsobom aký určí odkázaná osoba, a to na účet v banke alebo v hotovosti (poštovou poukážkou). V prípade výplaty na účet v banke nemusí ísť len o účet odkázanej osoby, to znamená, že môže byť uvedený aj účet inej osoby, spolu s jej menom (ako vlastníka účtu).

Veríme preto, že vo väčšine rodín, ktoré sa o svojich blízkych starajú dlhodobo, nebude mať nová právna úprava zásadný negatívny vplyv na každodenné zabezpečovanie starostlivosti.

Rodinní opatrovatelia zostávajú aj naďalej kľúčovou súčasťou systému podpory odkázaných osôb.

Pokiaľ ide o Váš návrh na zmenu zákona, ďakujeme za jeho zaslanie. Zákon č. 406/2025 Z. z. bol schválený a jeho prípadná zmena by si vyžadovala nový legislatívny proces. Podnety a skúsenosti ľudí, ktorí sa dlhodobo starajú o svojich blízkych, však predstavujú cennú spätnú väzbu pri vyhodnocovaní fungovania nového systému v praxi.

4. ***Môjmu dieťaťu bola v komplexnom posudku z januára 2025 schválená odkázanosť na opatrovanie (VI. stupeň). Peňažný príspevok na opatrovanie nám však doteraz nikdy nebol vyplácaný, nakoľko mi bol ako opatrovateľke zamietnutý výhradne z dôvodu prekročenia hranice príjmu zo zamestnania. Keďže podľa novej legislatívy sa príjem opatrovateľa už nebude posudzovať ani brať do úvahy, chcela by som sa spýtať na ďalší postup od januára 2027. Bude mi stačiť požiadať len o samotné začatie vyplácania peňažného príspevku na pomoc pri odkázanosti na základe pôvodného platného posudku z januára 2025, alebo bude potrebné podať žiadosť o úplne nový integrovaný posudok?***

Ak bol Vašej dcére v januári 2025 vydaný komplexný posudok, so stupňom odkázanosti V (ktorý sa považuje v zmysle zákona o integrovanej posudkovej činnosti za stupeň V) a zároveň jej bol navrhnutý peňažný príspevok na opatrovanie, skutočnosť, že Vám peňažný príspevok na opatrovanie nebol priznaný z dôvodu príjmu opatrovateľa, sama osebe nevylučuje možnosť uplatniť si od roku 2027 nárok na príspevok na pomoc pri odkázanosti.

Ak po 31. decembri 2026 podáte žiadosť o príspevok na pomoc pri odkázanosti a neuplynul termín opätovného posúdenia uvedený v komplexnom posudku, zákon umožňuje, aby bol za podkladom pre rozhodnutie o nároku na príspevok na pomoc pri odkázanosti aj takýto komplexný posudok vydaný podľa zákona č. 447/2008 Z. z. V takom prípade nemusí byť nevyhnutné absolvovať nové posúdenie odkázanosti formou integrovanej posudkovej činnosti.

O splnení podmienok na príspevok na pomoc pri odkázanosti však rozhodne príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v rámci konania o tomto príspevku, o ktorý možno požiadať po účinnosti zákona o príspevok na pomoc pri odkázanosti (31.12.2026).

Po podaní žiadosti o príspevok na pomoc pri odkázanosti na príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, úrad posúdi splnenie podmienok vo Vašom konkrétnom prípade.

5. ***Starám sa o dieťa vo veku troch rokov, jeho stupeň odkázanosti je V. Toho času poberám rodičovský príspevok. Je možné zrušiť rodičovský príspevok a požiadať o príspevok v odkázanosti?***

Príspevok na pomoc pri odkázanosti a rodičovský príspevok poskytovaný aj z dôvodu dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu dieťaťa nie nie je možné poberať súbežne, t. j. za rovnaké obdobie.

Ak by ste sa po 1. januári 2027 rozhodli požiadať o príspevok na pomoc pri odkázanosti, jednou z podmienok pre vznik nároku na príspevok na pomoc pri odkázanosti je aj, že na starostlivosť o dieťa nie je poskytovaný rodičovský príspevok alebo predĺžený rodičovský príspevok poskytovaný z dôvodu dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu dieťaťa. V prípade záujmu o príspevok na pomoc pri odkázanosti bude preto potrebné posúdiť, ktorá forma podpory je pre Vašu rodinu vhodnejšia.

Ak má Vaše dieťa priznaný stupeň odkázanosti podľa integrovaného posudku, má splnenú tú dôležitú podmienku na priznanie nároku na príspevok na pomoc pri odkázanosti. Ostatné podmienky sú vymenované tu: https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/prispevok-pomoc-pri-odkazanosti/opravnena-osoba-podmienky-naroku.html

V prípade, že sa rozhodnete požiadať o príspevok na pomoc pri odkázanosti, je potrebné požiadať o odňatie rodičovského príspevku. Inak nebude možné priznať príspevok na pomoc pri odkázanosti.

Odporúčame preto obrátiť sa na príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý Vám poskytne informácie o konkrétnom postupe, najmä aby sa zabezpečil plynulý prechod z jedného príspevku (rodičovského) na druhý, ak táto forma podpory bude vzhľadom na Vašu situáciu najvhodnejšia.

6. ***Chcem sa informovať ohľadom možnosti poberania peňažného príspevku na opatrovanie mojej mamy. Obaja moji rodičia navštevujú denný stacionár. Mama má priznaný IV. stupeň odkázanosti a otec III. stupeň odkázanosti.***

   Mama už vzhľadom na svoj zdravotný stav a zhoršenú kondíciu nezvláda tráviť čas v dennom stacionári. Chcela by som sa preto o ňu starať osobne doma.

   Otec by však naďalej pokračoval v navštevovaní denného stacionára.

   Mám nárok na peňažný príspevok na opatrovanie mamy, ak ju odhlásim z denného stacionára a budem sa o ňu starať doma?

   Je možné poberať tento príspevok aj v prípade, že môj otec bude naďalej navštevovať denný stacionár? Aké podmienky musím splniť a aké doklady je potrebné predložiť?

Od 1. januára 2027 už nebude možné žiadať o peňažný príspevok na opatrovanie v podobe, v akej ho poznáme dnes. Nahrádza ho príspevok na pomoc pri odkázanosti (PPO), ktorý sa priznáva priamo odkázanej osobe.

Vo Vami opísanej situácii môže byť Vaša mama vzhľadom na priznanie IV. stupňa odkázanosti po splnení zákonných podmienok oprávnenou osobou na poberanie príspevku na pomoc pri odkázanosti. Ak sa budete o ňu starať Vy, pôjde o neformálnu starostlivosť poskytovanú Vami ako neformálnym opatrovateľom. O príspevok však nežiadate Vy ako osoba poskytujúca starostlivosť, ale odkázaná osoba, teda Vaša mama.

Pre posúdenie nároku na PPO je rozhodujúci stupeň odkázanosti uvedený v integrovanom posudku. Keďže uvádzate, že Vaša mama má priznaný IV. stupeň odkázanosti, musíte si overiť túto skutočnosť.

Skutočnosť, že Váš otec bude naďalej navštevovať denný stacionár, sama osebe nemá vplyv na posúdenie nároku Vašej mamy. Každá odkázaná osoba sa posudzuje samostatne a spôsob zabezpečenia starostlivosti jednej osoby neovplyvňuje nárok druhej osoby.

Z popisu situácie prichádzajú do úvahy dve možnosti:

- Ak bude Vaša mama aj naďalej využívať denný stacionár, nebude potrebné podávať novú žiadosť o PPO. Ak jej bola sociálna služba poskytovaná aj pred 1. januárom 2027 a budú splnené zákonné podmienky, prejde do nového systému automaticky. Po prejdení do nového systému budete môcť požiadať o zmenu spôsobu zabezpečenia starostlivosti.
- Ak Vaša mama prestane už teraz využívať denný stacionár a starostlivosť jej budete zabezpečovať Vy, bude potrebné podať novú žiadosť o PPO.

Odporúčame Vám obrátiť sa na príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý posúdi konkrétnu situáciu Vašej mamy a usmerní Vás, aký postup zvoliť.

Zároveň dodávame, že nový systém PPO umožňuje kombinovať formálnu a neformálnu formu starostlivosti podľa individuálnych potrieb odkázanej osoby. Ak by to zdravotný stav Vašej mamy umožňoval a bolo to pre ňu prínosné, neformálna starostlivosť poskytovaná rodinným

príslušníkom sa nemusí automaticky vylučovať s využívaním denného stacionára (formálna starostlivosť). Konkrétne nastavenie starostlivosti je však potrebné posúdiť individuálne.

Neformálnym opatrovateľom môže byť rodinný príslušník alebo iná fyzická osoba určená odkázanou osobou. Výhodou nového systému je, že príjem neformálneho opatrovateľa sa neposudzuje.

7. ***Ak je odkázaná osoba opatrovaná neformálnym opatrovateľom, prijímateľom sociálnej služby alebo žiadateľom o tieto formy starostlivosti, nie je potrebné o priznanie nového príspevku žiadať.***

Konanie o novom príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby u osôb, ktoré sú v súčasnosti v systéme neformálnej (príspevok na opatrovanie) alebo formálnej starostlivosti (sociálne služby v ambulantných zariadenia sociálnych služieb, opatrovateľská služba), začne automaticky z vlastného podnetu úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (ex offo). **Nemusíte podávať žiadnu novú žiadosť.**

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej "úrad") začne konanie o priznaní nového príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby ("PPO") z vlastného podnetu k 1. januáru 2027. Úrad využije údaje z existujúcich informačných systémov, ktoré majú o súčasných opatrovateľoch a opatrovaných osobách, ako aj o prijímateľoch ambulantných služieb (denný stacionár a podobne) a opatrovateľskej služby a žiadateľoch o tieto sociálne služby k dispozícii. Tento automatický proces sa týka:

- **Opatrovaných osôb**, na ktorých opatrovanie k 30. decembru 2026 patril peňažný príspevok na opatrovanie ("PPNO").
- **Osôb, na ktorých opatrovanie bola podaná** žiadosť o PPNO pred koncom roka 2026 a nebolo o nej právoplatne rozhodnuté.
- **Prijímateľov a žiadateľov** o ambulantné a terénne sociálne služby podmienené odkázanosťou (napr. denné stacionáre či domáca opatrovateľská služba).

Ak by úrad zistil, že mu chýbajú nejaké dôležité informácie, bude Vás, resp. odkázanú osobu kontaktovať. Potom je potrebné na ich požiadavku reagovať.

Úrad rozhodne o priznaní PPO pre vyššie uvedené skupiny osôb do 90 dní, čo je približne koniec marca 2027.

8. ***Peňažný príspevok na opatrovanie budeme vyplácať až do rozhodnutia o novom príspevku***

Výplata peňažného príspevku na opatrovanie ("PPNO") sa nepreruší. Štát bude súčasný PPNO vyplácať opatrovateľovi aj po 1. januári 2027, a to až do právoplatnosti rozhodnutia o priznaní nového príspevku na pomoc pri odkázanosti ("PPO") odkázanej osobe, ktorú opatruje.

PPNO sa bude v tomto prechodnom období od 1. januára 2027 vyplácať **v nových, zvýšených sumách**, ktoré zodpovedajú sumám nového PPO určeného na neformálne opatrovanie (napr. 768,50 eur pri opatrovaní jednej dospelej osoby, resp. 968,50 eur pri nezaopatrenom dieťati). Zároveň bude môcť v období od 1.1.2027 do rozhodnutia o PPO odkázaná osoba využívať aj sumu určenú na formálnu starostlivosť (90 € v stupni IV a 270 € v stupni V), o ktorej využívaní bude úradu predkladať doklady o úhrade a po právoplatnosti rozhodnutia o nároku na PPO jej bude spätne vyplatená.

9. ***Postavenie opatrovateľa zostáva chránené***

Fyzická osoba, ktorá k 30. decembru 2026 poberala príspevok na opatrovanie (PPNO), sa od 1. januára 2027 automaticky považuje za **neformálneho opatrovateľa** podľa nového zákona. Týmto krokom garantujeme zachovanie práv v oblasti dôchodkového a zdravotného poistenia pre neformálnych opatrovateľov, ktorí sú jediným opatrovateľom odkázanej osoby, ako aj oslobodenie príjmu od dane.

10. Bude potrebné pri prechode z príspevku na opatrovanie na nový príspevok na pomoc pri odkázanosti (PPO) žiadať o vydanie integrovaného posudku (ďalej "IP")?

Všeobecne platí, že ak osobe, o ktorej nároku na PPO začne úrad konanie o PPO z vlastného podnetu k 1. 1. 2027 (viď otázka č. 1) nebol právoplatne vydaný IP, bude jej priznaný PPO vo výške zodpovedajúcej stupňu odkázanosti podľa komplexného posudku alebo rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu vydaného do 31.8.2025, na základe ktorého sa poskytoval príspevok na opatrovanie (PPNO) alebo sociálna služba. Po priznaní PPO sa môže odkázaná osoba rozhodnúť o ďalšom využití PPO (zmene formy starostlivosti, prípadne jej kombinácii).

Pre osoby, ktoré sú dnes opatrované alebo sú prijímateľmi sociálnych služieb ambulantnou či terénnou formou a týka tzv. automatický prechod, môžu nastať nasledovné situácie:

Situácia odkázanej osoby k 30.12.2026	**Potrebuje nový IP?**
Odkázaná osoba, ktorá je opatrovaná (patril/bol vyplácaný príspevok na opatrovanie - PPNO)	NIE. Ak IP nebol vydaný, bude jej priznaný PPO vo výške zodpovedajúcej stupňu odkázanosti podľa komplexného posudku vydaného do 31.8.2025, na základe ktorého sa PPNO poskytoval. Ak stupeň odkázanosti (čo je možné napr. v prípadoch ešte spred účinnosti zákona č. 447/2008 Z.z.) nebol určený, bude PPO priznaný podľa stupňa IV.
Odkázaná osoba, ktorá je opatrovaná (patril/bol vyplácaný PPNO) a zároveň je prijímateľom ambulantnej sociálnej služby alebo opatrovateľskej služby	NIE. Ak IP nebol vydaný, bude jej priznaný PPO vo výške zodpovedajúcej stupňu odkázanosti podľa komplexného posudku alebo rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu vydaného do 31.8.2025, na základe ktorého sa PPNO alebo sociálna služba poskytovala. ALE v prípade, že sa bude líšiť stupeň odkázanosti uvedený v komplexnom posudku a v rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu, pre nárok na PPO úrad prihliadne na ten posudok, ktorý je časovo aktuálnejší. V prípade pochybností môže zároveň úrad začne konanie o IP z vlastného podnetu.
Odkázaná osoba je prijímateľom ambulantnej sociálnej služby alebo domácej opatrovateľskej služby	NIE. Ak IP nebol vydaný, bude jej priznaný PPO vo výške zodpovedajúcemu stupňu odkázanosti podľa rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu vydaného do 31.8.2025, na základe ktorého sa sociálna služba poskytuje.

11. Kedy bude integrovaný posudok (IP) predsa len potrebný?

Nový IP bude potrebný v týchto prípadoch:

- **Termín opätovného posúdenia:** Ak je v súčasnom komplexnom posudku alebo v rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu určený termín opätovného posúdenia zdravotného stavu, úrad začne konanie o IP, resp. je potrebné o neho požiadať v prípade termínu určeného v rozhodnutí o sociálnej službe, najneskôr k tomuto termínu.

- **Zmena sociálnej služby:** Ak je poskytovaná sociálna služba ešte na základe rozhodnutia o odkázanosti na túto sociálnu službu a osoba má záujem o začatie poskytovania iného druhu sociálnej služby, na ktorej odkázanosť nemá vydané rozhodnutie, je potrebné požiadať o vydanie IP. Naďalej platí, že rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu sú platné až do vydania právoplatného IP.
- **Zmena zdravotného stavu:** Ak sa zdravotný stav zhorší a je predpokladaný vyšší rozsah potreby pomoci pri odkázanosti aj v rámci už poskytovanej sociálnej služby, je potrebné požiadať o vydanie IP.
- **Pochybnosti úradu:** Ak vzniknú dôvodné pochybnosti o trvaní odkázanosti alebo jej rozsahu, úrad môže začať konanie o IP z vlastného podnetu.

12. Komu bude príspevok na pomoc pri odkázanosti (PPO) vyplácaný – odkázanej osobe (seniorovi, dieťaťu) alebo poskytovateľovi starostlivosti (rodičovi/poskytovateľovi sociálnej služby/opatrovníkovi)? Čo keď odkázaná osoba nemá vlastný účet?

Nárok na PPO sa priznáva odkázanej osobe a teda jej má byť aj vyplácaný. PPO sa bude vyplácať buď bezhotovostne na účet uvedený v žiadosti (čo automaticky neznamená, že majiteľom účtu musí byť odkázaná osoba), alebo v hotovosti poštovým poukazom. Zákon teda nevyžaduje, aby odkázaná osoba (napr. senior alebo dieťa) malo vlastný samostatný účet.

Aj vzhľadom k tomu, že úrad nebude mať k 1.1.2027 údaje o čísle účtu všetkých opatrovaných a prijímateľoch sociálnych služieb, do získania týchto údajov bude PPO vyplácaný spôsobom, akým sa osobe vypláca iný opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu, ak si osoba neurčí iný spôsob výplaty. Ak to nie je možné, bude sa vyplácať v hotovosti peňažným poukazom.

13. Kto bude podpisovať zmluvy a rozhodovať o využití príspevku na pomoc pri odkázanosti (PPO), ak ide o dieťa alebo dospelú osobu, ktorá nie je spôsobilá na právne úkony?

Pri maloletom dieťati koná zákonný zástupca, spravidla rodič.

Pri plnoletej osobe je rozhodujúce, či bola súdom obmedzená v spôsobilosti na právne úkony. Ak áno, koná za ňu súdom ustanovený opatrovník v rozsahu určenom rozhodnutím súdu. Samotná diagnóza ešte neznamená, že napr. rodič alebo iný rodinný príslušník môže za plnoletú osobu automaticky podpisovať všetky právne úkony. Zákon počíta s viacerými možnosťami podpory odkázanej osoby pri nakladaní s PPO. Ak odkázaná osoba nemá ustanoveného zákonného zástupcu, môže splnomocniť blízku osobu.

Ak by bolo riziko, že PPO nebude použitý na svoj účel, úrad môže určiť osobitného príjemcu PPO. Osobitný príjemca je povinný použiť príspevok iba v prospech odkázanej osoby a na účel, na ktorý má byť použitý.

14. Bude možné aj naďalej kombinovať ambulantnú sociálnu službu a neformálnu starostlivosť s využitím príspevku na odkázanosť pomoc pri odkázanosti (PPO)? Budú pri tejto kombinácii stanovené časové alebo iné obmedzenia?

Áno, táto kombinácia bude možná. Časové obmedzenia pri kombinácii nie sú v zákone stanovené.

Neformálnu starostlivosť bude možné kombinovať s formálnou starostlivosťou - ambulantné sociálne služby podmienené odkázanosťou (denný stacionár, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie), domáca opatrovateľská služba, prepravná služba, požičiavanie pomôcok, monitorovanie a signalizácia potreby pomoci. Zároveň bude možné využiť aj služby sociálneho podniku pri starostlivosti o dom a záhradu.

Taktiež bude možné poskytovať s využitím PPO v zákonom stanovených situáciách aj pobytovú formu sociálnej služby v zariadení, a to

- pri poskytovaní pomoci pri odkázanosti v hospici alebo dome ošetrovateľskej starostlivosti,
- pri odľahčení neformálneho opatrovateľa
- počas neprítomnosti neformálneho opatrovateľa (napr. z dôvodu jeho hospitalizácie alebo z iných vážnych dôvodov).

15. ***Ak sa od 1. januára 2027 začne o opatrovanú osobu/dieťa s ŤZP starať iná osoba (napr. stará mama) namiesto rodiča, bude potrebné vypracovať nový integrovaný posudok (IP), alebo postačí nahlásiť zmenu osoby poskytujúcej starostlivosť? Termín preposúdenia nebol v komplexnom posudku určený.***

Samotná zmena osoby, ktorá poskytuje neformálnu starostlivosť, nie je dôvodom na nové konanie o IP. Pri prechode na nový systém, sa opatrovateľ - poberateľ príspevku na opatrovanie k 30.12.2026 považuje za neformálneho opatrovateľa (jeho údaje sa zapíšu do evidencie neformálnej starostlivosti), až kým sa nepreukáže opak – to znamená, že až do doby, kedy odkázaná osoba (resp. jej zákonný zástupca) nenahlási do evidencie iného neformálneho opatrovateľa, resp. ďalšieho.

Ak nastane zmena v osobe neformálneho opatrovateľa je teda potrebné zo strany odkázanej osoby najneskôr do 5 pracovných dní od tejto zmeny oznámiť zmenu údajov do evidencie, najmä údaje o novom neformálnom opatrovateľovi, dátum zmeny, miesto poskytovania starostlivosti a výšku mesačnej odmeny za neformálnu starostlivosť (ak pôjde len o jednu osobu opatrovateľa - suma je 740 eur). Taktiež je potrebné, aby novo nahlásený neformálny opatrovateľ (napr. stará mama) spĺňal podmienky stanovené zákonom pre neformálneho opatrovateľa (napr. zdravotná spôsobilosť).